

Kommittédirektiv

**Dir.
2016:46**

Tilläggsdirektiv till Utredningen om genomförande av vissa straffrättsliga åtaganden för att förhindra och bekämpa terrorism (Ju 2014:26)

Beslut vid regeringssammanträde den 9 juni 2016

Sammanfattning av tilläggsuppdraget

Inom kort förväntas EU besluta ett direktiv om bekämpande av terrorism. Utredningen om genomförande av vissa straffrättsliga åtaganden för att förhindra och bekämpa terrorism ska utöver vad som framgår av redan beslutade kommittédirektiv

- analysera behovet av och lämna förslag till de författningsändringar som behövs för att genomföra terrorismdirektivet.

Utredningstiden förlängs. Uppdraget ska i stället slutredovisas senast den 31 januari 2017. Uppdraget enligt dir. 2015:61 ska dock, med undantag för den del som avser att ta ställning till om Sverige ska tillträda tilläggsprotokollet till Europarådets konvention om förebyggande av terrorism och vilka lagändringar som i så fall krävs, fortfarande redovisas senast den 23 juni 2016.

Utredningens nuvarande uppdrag

Regeringen beslutade den 18 december 2014 (dir. 2014:155) att en särskild utredare skulle analysera behovet av lagändringar för att Sverige ska leva upp till de krav på straffrättslig reglering för att förhindra och bekämpa terrorism som ställs i FN:s säker-

hetsråds resolution 2178 (2014). Om utredaren bedömde att det krävdes lagändringar skulle förslag till sådana lämnas. Utredaren skulle även ta ställning till om Sveriges straffrättsliga reglering för att förhindra och bekämpa finansiering av terrorism uppfyller de krav som Financial Action Task Force (FATF) ställer och vid behov föreslå nödvändiga lagändringar. Uppdraget har redovisats genom delbetänkandet Straffrättsliga åtgärder mot terrorismresor (SOU 2015:63). Förslagen i betänkandet behandlas i propositionen Ett särskilt straffansvar för resor i terrorismsyfte (prop. 2015/16:78). De i propositionen föreslagna lagändringarna trädde i kraft den 1 april 2016.

Genom tilläggsdirektiv den 17 juni 2015 (dir. 2015:61) fick utredningen därutöver i uppdrag att

- analysera behovet av ytterligare kriminalisering för att förebygga och förhindra att personer deltar i väpnad konflikt utomlands inom ramen för en terroristorganisation samt ta ställning till Sveriges möjligheter att kunna utreda och döma för sådana brott,

- överväga om straffbestämmelsen om olovlig värvning bör förtydligas, utvidgas eller ändras på något annat sätt,

- ta ställning till om Sverige ska tillträda Pekingprotokollet, Pekingkonventionen och tilläggsprotokollet till Europarådets konvention om förebyggande av terrorism samt vilka lagändringar som i så fall krävs, och

- lämna de lagförslag som bedöms nödvändiga.

Uppdraget skulle slutredovisas senast den 23 juni 2016.

Tilläggsuppdraget

Det kommande terrorismdirektivet

Inom EU pågår förhandlingar om ett direktiv om bekämpande av terrorism (Europaparlamentets och rådets direktiv om bekämpande av terrorism och om ersättande av rådets rambeslut 2002/475/RIF om bekämpande av terrorism, ”terrorismdirektivet”). Avsikten med direktivet är att fastställa minimiregler rörande definitionen av straffbara gärningar samt påföljder och sanktioner på området för terroristbrott, brott med anknytning

till en terroristgrupp och brott med anknytning till terroristverksamhet (offentlig uppmaning till terroristbrott, rekrytering för terroristsyften, tillhandahållande av utbildning för terroristsyften, mottagande av utbildning för terroristsyften, utlandsresor för terroristsyften, organisering eller annat underlättande av utlandsresor för terroristsyften, finansiering av terrorism samt grov stöld, utpressning och upprättande av förfalskade administrativa dokument i syfte att begå bl.a. terroristbrott). Avsikten är vidare att fastställa minimiregler om åtgärder för skydd av och hjälp till offer för terrorism.

Rådet antog den 11 mars 2016 en överenskommelse om allmän inriktning. Där gjordes vissa ändringar i de bestämmelser som kommissionen föreslagit. Vidare tillkom bl.a. en bestämmelse om utredningsverktyg. Trilogförhandlingar mellan institutionerna väntas komma igång under sommaren 2016.

Enligt kommissionens förslag ska medlemsstaterna senast 12 månader efter antagandet sätta i kraft de lagar och andra författningar som är nödvändiga för att följa direktivet. Rådets förhandlingsposition, som den framgår av överenskommelsen om allmän inriktning, är att genomförandetiden i stället ska vara 24 månader.

Förhållandet mellan terrorismdirektivet och tilläggsprotokollet till Europarådets konvention om förebyggande av terrorism

År 2005 antogs Europarådets konvention om förebyggande av terrorism (CETS 196). Enligt den förbinder sig parterna att straffbelägga offentlig uppmaning, rekrytering och utbildning avseende terroristbrott. Sverige har tillträtt konventionen (prop. 2009/10:78 och SÖ 2010:35). Med anledning av tillträdet infördes lagen (2010:299) om straff för offentlig uppmaning, rekrytering och utbildning avseende terroristbrott och annan särskilt allvarlig brottslighet.

Den 19 maj 2015 antogs ett tilläggsprotokoll (CETS 217) till konventionen om förebyggande av terrorism som ska bidra till att FN:s säkerhetsråds resolution 2178 (2014) genomförs på ett likartat sätt i Europarådets medlemsstater. Syftet med tilläggsprotokollet är att komplettera konventionen med bestämmelser

om kriminalisering och därigenom öka parternas ansträngningar att förebygga terrorism. I tilläggsprotokollet ställs krav på att vissa handlingar ska vara straffbelagda, nämligen deltagande i en sammanslutning eller grupp för terroristis syften, mottagande av utbildning för terroristis syften, utlandsresor för terroristis syften samt finansiering och organiserande eller annat underlättande av sådana resor.

Utredningen har i uppdrag att ta ställning till om Sverige ska tillträda tilläggsprotokollet och vilka lagändringar som i så fall krävs. I förekommande fall ska den lämna förslag på sådana lagändringar.

Kommissionen har i sin motivering till terrorismdirektivet angett att vissa av bestämmelserna syftar till att genomföra tilläggsprotokollet.

Uppdraget

Utredningsarbetet inför genomförandet av det kommande terrorismdirektivet bör inledas så snart som möjligt. Frågan om vilka författningsändringar direktivet kräver bör behandlas tillsammans med frågan om huruvida Sverige ska tillträda tilläggsprotokollet till Europarådets konvention om förebyggande av terrorism och vilka lagändringar som det i så fall kräver. Det är viktigt att skyddet för grundläggande fri- och rättigheter, t.ex. tryck- och yttrandefriheten och den personliga integriteten, noga beaktas och att bedömningar som görs och förslag som lämnas är förenliga med svensk grundlag, EU:s stadga om de grundläggande rättigheterna, Europakonventionen och Sveriges folkrättsliga förpliktelser i övrigt.

Utredningen ska mot den bakgrunden

- analysera behovet av och lämna förslag till de författningsändringar som behövs för att genomföra Europaparlamentets och rådets kommande direktiv om bekämpande av terrorism.

Genomförande och redovisning av uppdraget

För genomförandet av uppdraget gäller vad som framgår av de tidigare beslutade direktiven.

Utredningstiden förlängs. Uppdraget ska i stället slutredovisas senast den 31 januari 2017. Uppdraget enligt dir. 2015:61 ska dock, med undantag för den del som avser att ta ställning till om Sverige ska tillträda tilläggsprotokollet till Europarådets konvention om förebyggande av terrorism och vilka lagändringar som i så fall krävs, fortfarande redovisas senast den 23 juni 2016.

(Justitiedepartementet)